

Informe per als concursos d'arquitectura amb intervenció de jurat

Dades sobre el concurs

Nom del concurs / Objecte	Premi Europeu de l'espai públic urbà
Organisme que convoca el concurs	CCCB, Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, l'Institut Français d'Architecture (París), The Architecture Foundation (Londres), el Nederlands Architectuurinstituut (Rotterdam), l'Architekturzentrum Wien (Viena) i el Museum of Finnish Architecture (Helsinki)
Caràcter del concurs	D'idees D'avantprojectes De mèrits Altres
Tipus de procediment	Obert Restringit (per invitació) Altres
Composició del jurat	Nacional Internacional
Naturalesa del jurat	Extern a l'organisme convocant Intern a l'organisme convocant
Crida	EST
Resultat del concurs	Finalista
Data de resolució del concurs	

Dades sobre el projecte

Nom del projecte presentat / Lema	Parc Central de Nou Barris
Autor/Autors UPC	ARRIOLA MADORELL, ANDREU + FIOL COSTA, CARMÉ
Altres autors	

El paisatge mediterrani és una terra de llum, de sol i d'ombres, de forta topografia formada per pendents aterassades i rieres que baixen cap al mar. També és un paisatge amb una extraordinària pressió de l'home. La presència del home ha estat un fet continuat al llarg de la història. Per tant, és un paisatge completament transformat per l'home. Des de les ciutats fins als camps la presència de l'home és omnipresent i es fa impossible la separació de natura i artífici. En qualsevol cas el fet de que la interacció humana ha estat continuada i estesa al llarg d'un molt extens període de temps, lligat al fet de la lentitud i graduació d'aquests processos de transformació, provoquen dos trets fonamentals: la indiferència d'home i natura i la unitat del seu paisatge.

En el paisatge català podem trobar rastres d'aquest procés per tot arreu. Els Romans van importar els pins que són indissociables del paisatge de la Costa Brava. Els xiprers es plantaven com senyals d'hospitalitat o d'espiritualitat, o bé com a barreres per protegir-se de la Tramuntana. Les palmeres sovint expliquen la història d'un 'indiano' que va fer fortuna a les Amèriques. Les oliveres i les vinyes estan tan arrelades en el paisatge que han acabat per perdre el seu caràcter agrícola i convertir-se en l'essència del Mediterrani, l'antiga aliança entre oli i vi.

El suau clima mediterrani també té dues conseqüències importants. La utilització agrícola de la terra amb el subproducte d'una erosió controlada o manipulada des de la topografia natural a una d'artificial. I la especial qualitat de la seva vida urbana fonamentalment a l'aire lliure. Aquesta és probablement la principal contribució a la humanitat: l'aparició de la polis, de la ciutat. Ciutat entesa en el seu més ampli significat; com lloc de intercanvi, de cultura i de comerç, en resum un lloc d'encontre humà.

Molt d'aquest paisatge es conceptualitza en el paisatge Cubista. L'addició de diversos punts de vista i geometries com camps de cultiu, façanes i cobertes de teula, murs de pedra seca, estan emmarcats en una superfície plana que és la tela del pintor. Cézanne va mostrar parcialment aquest potencial en les juxtaposicions i gradacions de color dels paisatges de Gardanne. Finalment Picasso va culminar el manifest Cubista en les seves exultants pintures de paisatges urbans/rurals d'Horta de Sant Joan de l'estiu de 1909. El Paisatge Cubista, utilitzant l'abstracció formal, addiciona la multiplicitat de significats i percepcions del lloc i crea una nova realitat.

A l'estratègia cubista d'assignar valors similars a l'home i a la natura explorant les seves qualitats formals hi ha molta de la mateixa qualitat descrita abans en el paisatge Mediterrani. Nogensmenys, tal i com anticipaven els pioners del Moviment Modern, hi ha un gran potencial per a ser aplicat al projecte de paisatge, de ciutat i d'arquitectura.

La percepció arquitectònica aplicada a l'espai urbà ha produït un cert grau d'originalitat a la pràctica del paisatgisme, fonamentalment en el context urbà, ja sigui en la ciutat tradicional o encara més en els nous territoris de la perifèria urbana.

El Parc Central dels arquitectes Arriola&Fiol al districte de Nou Barris a Barcelona es va projectar tenint presents els conceptes exposats abans. L'emplaçament del projecte és el buit resultant de la massiva construcció de blocs d'habitatge durant els anys 60' i 70' en una part de Barcelona que fins aquell moment no eren res més que camps de cultiu. A desgrat del tamany del problema la superfície de l'àrea quasi no es pot apreciar com a conseqüència de la organització caòtica dels blocs. El projecte tracta de suggerir un altre paisatge que proposi no tant sols un parc urbà en el centre d'un barri densament poblat sinó també integrar el skyline i la massa construïda dels blocs com una part inseparable i essencial del nou paisatge.

www.arriolafiol.com

Intervencions de millora i creació d'espai públic obert portades a terme a les ciutats europees en els anys 2004 i 2005. Les obres guanyadores, les finalistes i una selecció dels projectes s'incorporaran a l'Arxiu Europeu de l'Espai Públic Urbà, recull de les millors intervencions presentades al premi des de la seva primera edició l'any 1999